

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
ГжЗ 105/21
25.3.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Марине Јакић, председника већа, Ловорке Стојнов и Ивана Илића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ул. ... бр. ..., кога заступа адв. Милица Марић Крстић из Београда, ул. Војводе Степе бр. 158/22, против туженог ББ, одговорног уредника медија “Курир:Најутицајније дневне новине Балкана” и медија “Курир РС” из ..., ул. ... бр. ..., кога заступа адв. Бранислав Глогоњац из Београда, Трг Николе Пашића бр. 12, ради објављивања одговора на информацију, одлучујући о жалби туженика, изјављеној на пресуду Вишег суда у Београду ПЗ 130/20 од 15.12.2020. године, у седници одржаној 25.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженика и пресуда Вишег суда у Београду ПЗ. 130/20 од 15.12.2020. године **ПОТВРЂУЈЕ** у делу става првог и делу става другог којима је туженику наложено да у дневним новинама “Курир: најутицајније дневне новине Балкана” и на интернет порталу “Курир РС” објави тужиоачеве одговоре на информације објављене у тим гласилима ... године под насловом “...” на местима и на начин наведен у првостепеној пресуди и у ставу трећем.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ иста пресуда у ставу првом и другом изреке у погледу рокова за објављивање одговора и судских пенала тако што се туженом одговорном уреднику ББ **НАЛАЖЕ** да одговоре објави најкасније у другом наредном броју дневних новина “Курир: најутицајније дневне новине Балкана” и најкасније другом броју електронског издања на порталу “Курир РС” од правноснажности пресуде под претњом плаћања пенала тужиоцу АА за случај необјављивања одговора из става првог пресуде Вишег суда у Београду ПЗ. 130/20 од 15.12.2020. године 40.000,00 динара и за случај необјављивања одговора из става другог исте пресуде 40.000,00 динара. Одбија се захтев за плаћање пенала у износу од по 460.00,00 динара за случај необјављивања сваког одговора.

ОДБИЈА СЕ захтев туженика за досуђење трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Ставом првим побијане пресуде, тужени одговорни уредник је обавезан да без измена, изостављања, допуна и коментара, у истој рубрици, на истој страници, са истом опремом у Дневним новинама “Курир:Најутицајније дневне новине Балкана”, објави тужиочев одговор на информацију објављену у том гласилу ... године, садржине наведене у побијаној пресуди, а уколико тужени не објави одговор, да ће бити дужан да тужиоцу плати 500.000,00 динара, у року од 15 дана од пријема отправка пресуде. Ставом другим је усвојен тужбени захтев и тужени је као одговорни уредник интернет портала “Курир РС” обавезан да без одлагања и коментара објави тужиочев одговор на информацију објављену у том гласилу ... године, у 07,39 часова и да уколико је објави одговор тужиоцу плати 500.000,00 динара. Ставом трећим тужени је обавезан да тужиоцу плати парничне трошкове од 75.600,00 динара.

Против ове пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу из свих разлога предвиђених у чл. 373 став 1 ЗПП, а тужилац је поднео одговор на жалбу. Тужени је тражио трошкове другостепеног поступка.

Апелациони суд је испитао побијану пресуду у смислу чл. 386 ЗПП и одлучио као у изреци из ових разлога.

У спроведеном поступку нема битних повреда одредаба парничног поступка из чл. 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Према стању у списима, тужени је на рочишту од 15.12.2020. године, поднео захтев за изузеће судије из разлога предвиђених одредбом из чл. 67 став 2 ЗПП. Захтевом за изузеће је реаговао на одлуку судије да одбије тужеников предлог да се поново тражи извештај о исходу поступка Трећег општинског суда у Београду К 740/05. Судија је довршио рочиште и закључио главну расправу, а председник суда је решењем Су VII-39 број 462/20 од 16.12.2020. године, одбио захтев за изузеће. Када странка на рочишту поднесе захтев за изузеће судија по чл. 72 став 1 ЗПП довршава започето рочиште и до доношења решења о захтеву за изузеће предузима само оне радње за које постоји опасност од одлагања. По одредби из чл. 72 став 3 ЗПП, последица усвајања захтева је да се укидају радње предузете после подношења захтева за изузеће, осим ако се странке не сагласе да се те радње не укину. У овом случају, тужеников захтев је одбијен, па нема основа да се било која радња суда предузета на рочишту од 15.12.2020. године укине, није било сметњи да се на основу те расправе донесе пресуда, а ни разлога да се главна расправа поново отвори у смислу чл. 320 ЗПП, па су супротни наводи жалбе неосновани.

Нема ни битне повреде из чл. 374 став 2 тачка 12 ЗПП, јер побијана пресуда има довољно разлога о битним чињеницама, околности наведене у жалби се односе на

оспорување чињеничних закључака суда и примену права, али то нису недостаци који би спречавали испитивање пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је одговорни уредник Дневних новина “Курир:Најутицајније дневне новине Балкана” и интернет портала “Курир РС”, који је у регистру медија уписан као самостално гласило. У дневним новинама од ... године, на ... и ... страни је објављен чланак “...” са тужиочевом фотографијом. Текст је најављен објавом на насловној страни која садржи исти наслов и фотографије тужиоца, ВВ и још два лица. Тужилац је у чланку описан као један од “више него сумњивих” сарадника ВВ, наведено је да је главни и одговорни уредник портала “Директно”, да је 2004. године, против њега поднета кривична пријава и да је осуђен за недозвољене полне радње над малолетницом, да је касније сексуално узнемиравао своју тадашњу колегиницу младу новинарку и да је гласило у поседу порука у којима се види да прогони колегиницу тражећи јој да фотографише одређене делове тела, што је девојка одбијала и на крају је морала да промени радно место. Овај чланак је са истоветним насловом и садржином истог дана објављен на интернет портал “Курир РС”.

Тужилац је 21.04.2020. године преко пуномоћника електронском поштом одговорном уреднику оба гласила послао захтев за објављивање одговора у оба гласила, а 22.04.2020. године, је исте захтеве упутио препорученом поштом преко поште. Одговорни уредник је примио захтеве 23.04.2020. године, али одговоре није објавио. Тужба је поднета 13.05.2020. године. Одговор је поднет преко пуномоћника који је писменим пуномоћјем био овлашћен да предузимање те процесне радње, у захтевима, али и у самом тексту оба одговора је означена информација са називом гласила, датумом објављивања и насловом текста у којем је садржана. Одговор садржи изричиту тврдњу да информације које се односе на тужиоца нису истините. На тврдњу гласила да је “осуђен због блудничења над малолетницом” тужилац одговара тврдњом да против њега никада није поднета кривична пријава нити је осуђен због недозвољених полних радњи над малолетницом, што потврђују и потврде надлежних органа, а на тврдњу гласила да је “сексуално узнемиравао младу колегиницу новинарку” тужилац узвраћа тврдњом да ни на који начин није узнемиравао било коју колегиницу нити слао поруке са садржајем како гласило тврди, већ да је садржај порука измишљен. Тужени ове чињенице не оспорава, не указује на било који формални недостатак одговора, већ тврди да је одбио објављивање из разлога наведених у чл. 98 ст.1 тач.16 Закона о јавном информисању у медијима.

Објављивање одговора је тражено пре истека рока из чл. 86 став 1 Закона о јавном информисању и медијима, а тужба је поднета благовремено пре истека рока из чл. 88 истог Закона.

У спору по тужби због необјављивања одговора на информацију се не расправља о томе да ли је информација истинита или неистинита, да ли је њено објављивање допуштено или забрањено и да ли је информацијом учињена поварада личног права, већ о томе да ли је по садржини таква да може да повреди неко право или интерес лица на које се односи и о чињеницама од којих зависи обавеза уредника да објави одговор.

Информација да је тужилац осуђен за блудне радње над малолетницом и да је сексуално узнемиравао младу колегиницу су чињенични искази којима се тужиоцу приписује кажњиво понашање и подобни су да повреду његова лична добра, као што су достојанство, част или углед, па је тужилац био овлашћен да од одговорног уредника јавних гласила тражи објављивање одговора. Одговор је обична тврдња да објављена информација није тачна. Обавеза објављивања одговора је прописана због интереса јавности да буде упозната са ставом субјекта информације о тачности чињеничне тврдње гласила која се на њега односи и зато је довољно да њену тачност оспори обичном тврдњом. Субјект информације има право да одговори и на допуштenu информацију ако је она по садржини таква да би могла да повреди неки његов заштићени интерес, па уредник необјављивање одговора не може да оправда доказивањем тачности објављене информације, јер његова законка обавеза не зависи од те околности.

Одговорни уредник је одбио објављивање одговора из разлога предвиђених одредбом из члана 98 став 1 тачка 16 Закона о јавном информисању и медијима јер сматра је информација која се односи на осуду утврђена правноснажном пресудом и потврђена од стране државног органа – изјавом председника Владе РС у емисији “...” од године на ТВ “...”, а тачност информације која се односи на узнемиравање колегинице је очигледна јер је заснована на приватној преписци новинарке коју је тужени предложио за сведока и тужиоца, приложеној уз одговор на тужбу. Првостепени суд је правилно оценио да разлози за необјављивање одговора на који се тужени позива нису основани.

Штампано и електронско гласило су информацију о тужиочевој наводној осуђиваности за недозвољене полне радње над малолетницом објавили као своју информацију, а не као информацију преузету из другог гласила. По одредби из члана 9 став 2 Закона о јавном информисању и медијима, уредник и новинар су уколико преузимају информације од другог медија дужни да наведу и назив тог медија, а у спорним текстовима нигде није наведено да се ради о информацији телевизије “...”. Спорни текст није пренео изјаву председника Владе Републике Србије, тема текста није гостовање председника Владе у ТВ програму, већ сарадници друге политичке личности у које је убројан и тужилац, па питање да ли је информација ТВ “...” потпуна тачна, или није и да ли је спорна информација у погледу ове чињенице истоветна са информацијом другог гласила нема значаја.

Тужилац је пристао да првостепени суд прибави податак о његовој осуђиваности из казнене евиденције и према резултатима провере, у казненој евиденцији нема осуде за било које кривично дело. Списи Трећег општинског суда у Београду К. 740/05 који се односе на поступак по оптужном предлогу за дело из члана 108 у вези члана 103 став 1 тада важећег КЗ су уништени због истека времена чувања, уредник нема ни отправак пресуде, ни званично саопштење Трећег општинског суда у Београду, или суда који је преузео његову надлежност о правноснажном окончању и исходу поступка К. 740/05, нема а ни доказ да је било које гласило на основу званичног саопштења суда објавило информацију о исходу тог поступка, па не може да се тврди да је поступак окончан осудом.

Судски уписник је службена евиденција о кретању предмета и предузимању одређених радњи до окончања поступка и архивирања списка, то није регистар пресуда и на основу њега се не може закључивати о било чијој осуђиваности. По одредби из члана 102 КЗ подаци о осудама за кривична дела се уписују у казнену евиденцију, доступни су лицу на које се односе и органима из члана 102 став 2 и 3 КЗ само за законом предвиђене сврхе, а по одредби из члана 102 став 6 КЗ подаци о брисаним осудама се не могу ником дати. Садржина пресуде се не уноси у судски уписник па на основу ове евиденције не може да се тврди да је неко правноснажно осуђен за одређено кривично дело, а ни да је чињеница по тужиочевој осуди очигледно истинита.

Околност што је приватна преписка преко мобилног телефона објављена без тужиоаче сагласности је био разлог да се дозволи објављивање одговора којим тужилац тврди да није послао спорне поруке, а не да се објављивање одговора ускрати, јер је сама чињеница што тужилац оспорава преписку довољна за закључак да се не ради о очигледно истинитој информацији. Објављене информације су подобне да повреду тужиоаче лична добра, уредник је без основа ускратио право на одговор и стога је првостепени суд правилно наложио туженику да у штампаном и електронском гласилу објави одговор садржине наведене у првостепеној пресуди.

Ставом првим и другим побијане пресуде судски пенал је одређен у непримерено високом износу. Одредбом из члана 93 Закона о јавном информисању и медијима је предвиђено да у тужби због необјављивања одговора тужилац може да истакне захтев да се објављивање нареди под претњом плаћања одређеног примереног новчаног износа тужиоцу за случај необјављивања. Циљ ове мере је да стимулише туженика на добровољно извршење неновчане обавезе у партиципационом року. Туженик плаћањем пенала не може да се ослободи неновчане обавезе, а тужилац у случају да неновчана обавеза не буде испуњена у остављеном року, може да поднесе предлог за наплату пенала, или предлог за извршење, а по одредби из члана 112 став 2 Закона о јавном информисању и медијима би имао и право на накнаду штете услед необјављивања наложеног судском одлуком и за ту штету би одговарала лица из члана 114 и 115 истог закона. Судски пенал није замена за штету која би могла да настане услед неизвршења обавезе, већ мера којом се одговорном уреднику ставља у изглед имовинска санкција којој ће бити изложен у случају непоступања по пресуди, али ову санкција не треба схватити као одмазду. Одмеравање пенала у непримерено високом износу би могло да доведе до прекомерног ограничавања слободе јавног информисања. Одредбу из члана 93 у вези члана 14 Закона о јавном информисању треба тумачити тако да суд не мора да удовољи претерано високом предлогу за одређивање пенала, већ да крећући се у оквирима тужиоачевог предлога, пресудом којом наређује објављивање одговора на информацију може да одмери пенал у примереном износу. Тужилац је тражио исплату пенала у једнократном износу, а другостепени суд сматра да 40.000,00 динара представља примерен износ пенала за случај необјављивања одговора у сваком гласилу у остављеном року и да је овај износ довољан да стимулише туженика да објави одговор.

Делимично преиначење пресуде у погледу акцесорног захтева битно не мења успех странака у спору и због тога је првостепено решење о парничним трошковима потврђено.

Туженику према постигнутом успеху не припадају трошкови другостепеног поступка.

Из наведених разлога на основу члана 390 и 394 тачка 4 у вези члана 165 став 1 ЗПП је одлучено као у изреци.

**Председник већа-судија
Марина Јакић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић